

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

II Всеукраїнська науково-практична
конференція

25 КВІТНЯ 2024 Р.
М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА

Донецький національний університет імені Василя Стуса
економічний факультет, кафедра фінансів і банківської справи
Львівський національний університет імені Івана Франка
Одеський національний економічний університет
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Громадська організація «Академія успіху»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

II Всеукраїнська науково-практична конференція

**Вінниця
2024**

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

А 437

Відповідальні за випуск:

ЮРЧИШЕНА Л. В., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

ПОЛЩУК Н. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

КОЗЛОВ В. П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

*Матеріали друкуються в авторській редакції
з незначною технічною правкою укладачів,
відповідальність за зміст та достовірність
поданих матеріалів несуть автори.*

А 437 Праці II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 156 с.

У збірнику розміщені тези доповідей з актуальних проблем розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України, що включають проблеми дослідження щодо особливостей фінансових відносин в умовах воєнного стану; актуальних питань теорії й практики фінансів, банківської справи та страхування в умовах цифрового розвитку суспільства; розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації економіки; інноваційних векторів розвитку банківської системи; державних фінансів і податків повоєнного суспільства.

Наведені у збірнику тези доповідей будуть корисними для наукових співробітників, викладачів закладів вищої освіти, практиків, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

© Колектив авторів, 2023

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2023

Вишивана Б. М., Андрійчик О. Я. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	111
Волкова В. В., Герасименко А. І. РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	113
Волкова В. В., Гриб А. О. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ	116
Козлов В. П., Левченко Н. К. СУЧАСНИЙ СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ.....	119
Худолій Ю. С. ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ КЛІМАТИЧНИХ FINTECH-КОМПАНІЙ: ДОСВІД ЄС.....	122
СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	125
Волкова Н. І., Безпавлов І. Ю. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ БАНКІВСЬКИМ СЕКТОРОМ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	125
Волкова Н. І., Дем'янчук Р. В. ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ ПРОБЛЕМНОГО КРЕДИТУВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ	127
Трусова Н. В., Мельник О. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ У ЦИФРОВІЗОВАНОМУ ПРОСТОРІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ	130
Синенко В. М. РОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ФУНКЦІОНУВАННІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	133
СЕКЦІЯ 5. ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ І ПОДАТКИ ПОВОЄННОГО СУСПІЛЬСТВА	136
Андросова М. О., Слатвінська М. О. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	136
Давидова Л. С. РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОСТКОНФЛІКТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	139
Козлов В. П. СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	142

СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Волкова Н. І.

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Безпавлов І. Ю.

здобувач вищої освіти
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ БАНКІВСЬКИМ СЕКТОРОМ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Вступ. Банківська система є невід’ємною частиною національної економіки і відіграє найважливішу роль у сфері фінансових відносин держави та всіх незалежних комерційних організацій. В умовах трансформації фінансової системи України та розвитку ринкових відносин у період широкомасштабної російської воєнної агресії банківська система стає особливим складником, який визначає способи управління фінансовими ресурсами для забезпечення сталого економічного розвитку.

Мета дослідження – дослідити впровадження інноваційних рішень у банківській системі в умовах воєнного часу та виявити напрями тенденцій, що впливають на її розвиток.

Виклад основного матеріалу. Банківська система, як і інші сектори економіки, постійно розвивається. Останніми роками спостерігається впровадження важливих інновацій, зокрема у банківському секторі:

– цифрові платформи і мобільні додатки дають користувачам змогу здійснювати фінансові операції в будь-який час та в будь-якому місці, забезпечуючи високий рівень доступності фінансових послуг. Електронні платіжні системи стають каталізатором для революції у фінансовому секторі, даючи змогу прискорювати інновації та покращувати якість фінансових послуг;

– блокчейн-технології дають змогу створити безпечне та прозоре збереження фінансових даних. Також банки можуть застосовувати блокчейн для контролювання та перевірки руху коштів між рахунками та спрощення транскордонних платежів [1];

– штучний інтелект та машинне навчання допомагають аналізувати великі обсяги даних, надаючи індивідуалізовані фінансові рекомендації та покращуючи стратегії ризик-менеджменту. Алгоритми навчаються враховувати унікальні особливості кожного клієнта та адаптувати пропозиції до його індивідуальних потреб.

Також чат-боти на основі штучного інтелекту вміють відповідати на прості запитання клієнтів, даючи змогу представникам служби підтримки сконцентруватися на більш складних проблемах;

- електронні гроші та криптовалюти як альтернатива засобам платежу дають змогу швидких та ефективних глобальних транзакцій, обходячи традиційні фінансові інтермедіати;

- біг-дата та аналітика як основа для прийняття рішень, дозволяє банківським установам створювати більш точні стратегії, аналізувати ринкові тенденції та прогнозувати зміни в галузі [2].

Серед вищезгаданих інноваційних рішень на особливу увагу заслуговує цифровий банкінг, який широко використовується українськими банками. Споживачі товарів і послуг стрімко переходять від операцій з готівкою до онлайн-мобільних та інтернет-транзакцій. Нова «безготівкова економіка» тепер функціонує в електронному вигляді, а інтернет є середовищем обслуговування. Власники рахунків можуть керувати багатьма аспектами своїх рахунків онлайн.

Додатки для смартфонів, також відомі як мобільний банкінг, додають багато можливостей у сектор віртуального банкінгу, включно з мобільними гаманцями, цифровими методами оплати та передоплаченими операціями з дебетовими картками. Додатки для смартфонів легко розробляти, створювати і продавати, їх легко модифікувати, вони пропонують широкий спектр функціональних можливостей і часто коштують дешевше, ніж традиційні десктопні додатки. Існує низка мобільних додатків, що пропонують безпечні та надійні транзакції, і багато фінансових установ намагаються розробити більш досконалі послуги [3].

Варто зазначити, що українська банківська система продовжує розвиватися синхронно зі світовою банківською системою, а також активно впроваджувати інноваційні рішення. 1 квітня 2023 року в Україні запрацював порядок електронних платежів нового покоління (СЕП) Національного банку України; НБУ оголосив, що система працюватиме відповідно до міжнародного стандарту ISO 20022 і буде доступна для міжбанківських платежів у режимі 24/7 [4].

До міграції на СЕП нового покоління залучені всі банки: завдяки стандарту ISO 20022 можна уніфікувати розрахункові повідомлення, встановити єдині правила їх редагування та обробки, а також розширити необхідну структуру додатковими полями та структурованою інформацією. Аналізуючи сучасні тенденції розвитку ринку фінансових послуг, в умовах глобалізації це сприяє автоматизації та прискоренню платіжних операцій, підвищенню рівня обслуговування учасників та клієнтів СЕП. До того ж вітчизняна банківська система наразі працює в режимі 24 години на добу, 7 днів на тиждень, що дає змогу здійснювати міжбанківські розрахункові операції безперервно та миттєво переходити з одного дня в інший.

Висновки. Важливе місце в банківській системі займають інноваційні процеси. Банки пропонують програми мобільного банкінгу та платформи онлайн-банкінгу, які дають змогу клієнтам керувати власними рахунками, проводити платежі та виконувати інші банківські завдання зі своїх смартфонів. Деякі банки використовують штучний інтелект (ШІ) і технологію чат-ботів, щоб пропонувати клієнтам персоналізовану допомогу та допомогу через віртуальних помічників. Окрім ШІ та чат-ботів, клієнти також можуть застосовувати комунікацію ближнього поля (NFC) і сканери QR-кодів, наприклад, мобільні пристрої; розвиток безконтактних платіжних систем, які дають змогу клієнтам здійснювати платежі за допомогою смартгодинника, також може набрати обертів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Попереду планети всієї: які компанії займаються блокчейном в Україні. *Економічна правда*. 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech>
2. Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права в умовах сучасних викликів. *Центр фінансово-економічних наукових досліджень*. 2023. URL: <https://www.economics.in.ua/2023/12/16-2023.html>
3. Головні банкіри України про банкінг під час війни та бачення 2023 року. *Forbes*. 2023. URL: <https://forbes.ua/money/golovni-bankiri-ukraini>
4. Перехід на нове покоління СЕП відбудеться 1 квітня 2023 року. *Національний банк України (офіційний сайт)*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/perehid-na-nove-pokolinnya-sep-vidbudetsya-1-kvitnya-2023-roku>

Волкова Н. І.

канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Дем'янчук Р. В.

магістрант (здобувач вищої освіти)
ОП «Цифрові фінанси»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ ПРОБЛЕМНОГО КРЕДИТУВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ

Вступ. Сфера кредитування є важливим складником банківської системи. Аналіз сучасного розвитку банківської системи України свідчить про постійне збільшення обсягів кредитування як у загальних обсягах, так і у відсотковому співвідношенні. Одночасно зростає частка проблемних позик у кредитних портфелях банків. Через це розробка ефективних стратегій управління проблемними кредитами стає одним із найважливіших завдань для банківської системи.

Мета роботи – визначити інноваційні вектори розвитку для мінімізації проблемної кредитної заборгованості та шляхи вдосконалення сфери кредитування в банківській системі.